

FEDERATIUNEA

Diurnalu politicu, literariu, comercialu si economicu.

Va esi Mercuri-a, Vineri-a si Dominec'a.

Locuinti'a Redactorului

si

Cancelari'a Redactiunii

e in

Strat'a Morariloru Nr. 13.

Scrisorile nefrancate nu se voru primi decatu numai de la corespunzintii regulari ai „Federatiunii.“
Articlii tramisi si nepublicati se voru arde.

Pretulu de Prenumeratiune:
Pre trei lune . . . 3 fl. v. a.
Pre siese lune . . . 6 fl. „ „
Pre anulu intregu . . . 12 fl. „ „

Pentru Romanii:
pre an. intregu 40 Lei n. = 16 fl. v. a.
„ 6 lune 20 „ „ = 8 „ „
„ 3 — 10 „ „ = 4 „ „

Pentru Insertiuni:
10 cr. de linia, si 30 cr. taps'a timbrale pentru fesse care publicatiune separatu. In Loculu deschisu 20 cr. de linia
Unu esemplariu costă 10 cr.

Revista politica.

Pest'a 11/23 faurariu 1869.

Cestiunea conflictului greco-turcescu nu mai seta la ordinea dilei. Cestiunea orientala inse, amanata dar nu deslegata, remane in statulu quo, pentru ca diplomatii sfindu-se inca de cur'a radicala, mai prefera si asta data a peteci. Conferinti'a de pace intrunita la Paris tienu in 19 l. c. siedinti'a de inchaire, si dupa ce puse la protocoalu multiamit'a sa ce detoresce cumpetului Greciei si a Turciei, s'au desfiintiatu. Deci ca si candu nu s'ar fi intemplantu chiaru nemica, legaturele diplomatice intre Grecia si Turcia se voru reinnodă imprumutatu, cu cugetulu rezervatu de a le rumpe la cea d'ant'ia ocaziune binevenita. Ceea ce prevediusem si prognosticasem noi d'in capulu locului, umilirea Turciei, s'au implinitu, ca-ce Turcia, carea pretinsese desdaunare si satisfactiune, pentru a reincepe relatiunile diplomatice rupte de d'ius'a, au trebuitu se se multimesca fara a primi nici unu felu de satisfactiune d'in partea Greciei. — Catu pentru conferinti'a, acest'a d'impreuna cu lucrările sale, in scurtu va fi data uitării, era cestiunea orientala nedeslegata, ca-ce conferinti'a nu vrū séu nu potū sé o deslege, va supedita ca si mai nainte materia de ajunsu pentru neodihna si ingrigirea poteriloru europene. Cestiunea orientala va dormi dara, inse somnulu ei este somnulu mortului parutu, nu va tienē lungu, va veni acusi séu unulu d'in poporele mediolocitu séu nemediolocitu supuse Turciei, séu Greci'a insa-si, séu chiaru o intemplantu orba, de o va descepta la noua vietia. Acesta nesecuritate nu s'au potutu mai bine caracterisa decatu s'au facutu prin proclamatatiunea noului cabinetu grecescu, carele totodata marturisesce apriatu ca, Greci'a nefiindu asta data bine armata nu se pote incumeta la unu resbelu alu carui-a capetu ar fi dubiu. Inse-si poterile amice Greciei si poporeloru d'in Orientu, svatuindu la pace, d'edera semne invederate, ca dorescu si ascépta o ocaziune mai potrivita spre multumirea spiratiuniloru poporeloru Orientulu european.

Daca insa-si Greci'a, carea incepuse a impinge la actiune marturisesce ca nu este gat'a, cu catu mai multu trebue sa presupinemu si se crēderun acest'a despre celelalte staturi semi-independinti, cum sunt Roman'a si Serbi'a. D. Beust d'ise, ce e dreptu, ca Roman'a este unu arsenalu, dar n'au crediutu-o nici dsa, ci au d'isu-o numai pentru ca i venia bine la socotela in politic'a sa urmata fatia cu magiaru, dsa si-au ajunsu scopulu in parte, dar ca sé o pota scote la capetu bunu ne indoimu forte. Poporele sunt mai intiepte decatu la 1848, unu studiu de doua diecenie au fostu buna invetiatura si nu pote remane fara rezultat . . .

Obiectulu celu de certa, — a nu se da pentru tiere straine concessiuni de a potē construe cali ferate in Belgiu, — carele suscitase amaretiune si certe intre principalii rivali si adversari de la Paris si Berolinu, incepe a fi consideratu dupa adeverat'a sa valere ca unu serviciu in favorea pazei, de ora ce Belgiulu, refusandu a da la vre o tiere straina cale sale ferate, nu numai ca nu vatema detorintiele sale d'in contra le implinesce si face unu mare serviciu totoruru poteriloru fara esceptiune, Europei si sie-si ca-ce Belgiulu este statu neutralu, neutralitatea sa este basea existintiei sale, ba chiaru conditiune vitala pentru existinti'a sa, celu ce ar' pretinde ca se renuncie la asta conditiune pretinde sinuciderea sa. Totu ce posedie trebue sé iēe parte d'in acea neutralitate. — Acest'a e caus'a pentru carea cale sale ferate nu pot sé devina nici franceze nici nemtiesci, ci au sé remana belgice.

In Angli'a cabinetulu actualu urmēza intru tote politic'a pacii si D. Gladstone sufletulu guvernului britanicu este atātu de amabilu cāt'ra colegii séi de la ministeriele de esterne a le celoru lalte staturi europene, catu crede a vedē intr' insii totu atāti-agenii ai pacii, a caroru principala ingrigire, singurulu cugetu este de a consolida pacea europeană. Se si consolideza ce e dreptu, ca-ce inarmările se urmēza si se indeplinescu ca mai nainte, adeca si vis pacem para bellum.

Constituirea adunarii natiunale (cortes) in Ispa-

ni'a avē sé se intemple la Madridu in 18 fauru, dar s'au amanatu cu voi'a, d'in cauza ca partitulu guvernialu prin provocatiunile republicaniloru escate cu ocaziunea verificatiunii unoru alegeri indoiose, prolongi debaterile. Terminulu celu nou s'au pusu pentru diu'a de 20 fauru, si indata ce se va constitui cortesulu, guvernulu provisoriu va depune potestatea in manile adunării natiunale, atunci Cortesulu va vota recunoscintia guvernului si va insarcina pre D. Seranu ca sé formeze noulu cabinetu in carele inse membrii cei vechi sé reintre de nou. Apoi dupa aceste formalități va decide cortesulu daca Ispani'a are sé capete unu monarcu si pre carele, séu sé se constituiesca in statu republicanu. Acestu modu de purcedere s'au stavilitu intre membri guvernului provisoriu si intre majoritatea Cortesului; si daca nu se va intemplantu vre unu lucru neasceptatu, afacerile voru merge ca pre corda dupa planulu pregatitu.

In Itali'a totu mai tiene turburarea escata d'in caus'a impositului de la macinatu. Gazetei de Parm'a se scrie de la Regiu d'in prov. Emili'a, ca in tienutulu de Casin'a s'ar' fi ivitu bande inarmate, cari punu man'a pre cassele statului si ieu de la casierii guvernului mai alesu banii adunati pentru macinatu bucateloru, era de la parteculari nu ieu nici unu banu. Va sé dica bandele nu sunt talharesci ci politice si numai d'in caus'a impositului de la macinatu. Se dica ca ar' fi avutu si o lupta cu Carabiniarii regesci, dar' nu se scie inca rezultatulu.

Diurnalele italienses publica corespundintia guvernului provisoriu d'in Candia cu generalu Garibaldi, prin carea acestu-a e rogatu a spriginu caus'a cea drepta a Candiotiloru, Garibaldi au respunsu ca cu tote amaretiunile suferite in anii d'in urma, este gat'a a face tote câte i sunt in potere pentru eliberarea Candiei, crede inse ca Candiotii ar' face bine a se adresa pentru ajutoriu la Statele Americane, cari de siguru voru respunde la provocare intr'unu modu eficace. Publicarea corespundintiei amintite se crede a fi in legatura cu faim'a despre aparinti'a unui escadronu americanu pre marea mediterana, la carea se trage estu modu atentiunea publica.

La noi in tiere miscamintele electorale preocupa tota lumea. Se dica ca partitulu deacistiloru, adeca celu guvernamentalu, dupa reporturile sosite pana acum la ministrulu de interne, — este in majoritate, ceea ce usioru se pote crede. Noi nu ne indolsemu despre acest'a d'in capulu locului avemu ratiunile noastre, cari le vomu enumera intr'unulu d'in nrui viitori.

Piramidele dualistice, un'a in Pest'a, alt'a in Vien'a.

XI.

Sē ne nesuimu ca si poporulu nostru romanu sé devina domnu, adeca: ca o parte a puterii statului sé devina si proprietatea poporului romanu, ca esindu partea noe cuvenita d'in poterea statului fara intreruptiune d'in isvorulu séu care e poporulu, sé reintre era-si nealienabila in poporu pentru a reesi era-si in eternu conformu voluntatii poporului! Va sé dica: ca ori ce omeni sé devina la potere, poporulu nostru neci o data sé nu fia ignoratu, precum fu ignoratu prin poterea ajunsa in manele soiului magiaru. Va sé dica: ca soiulu magiaru, ori celu germanu, ori celu boemu, ori fia-care soi capabilu de domnire ajungandu la potere sé nu pota usurpa partea poterii statului cuvenita romanului. Va sé dica: ca rotandu-se guvernamentele neintreruptu pre la tote soiurile domnitorie sé asvarle infruntea sa a (guvernamenteloru) si superioritățile naturei romane, instructiunei romane, fortuniei romane, devotamentului romanu, d'ieu superiorități romane, constatate prin alegerea reciproca a cetatieniloru, sé fia suite prin miscarea spontania si neintrerupta a cetatieniloru in virfulu guvernamenteloru. Va sé dica: ca meritele, servitiurile, luminele si virtutele dezvoltate de romani in interesulu statului sé fia recunoscute sub firm'a romanului, era nu sub firm'a soiului domnitoriu. Va sé dica: ca neci unu soi domnitoriu sé nu pota impune limb'a si natiunalitatea sa celoru-l-alte soiuri, fara fiesce-care soi sé fia redus a impune limb'a si natiunalitatea numai

soiului séu. Va sé dica: ca neci unu soi domnitoriu sé fia numai elu singuru organulu totoruru voluntatiloru, facatorulu si esecutorulu legiloru, negociatorulu cu tote poterile d'in afara, producatorulu de ministri respundietori, ci sé fia tote soiurile organelle totoruru voluntatiloru, facatoriele si esecutricele legiloru, negociatoriele cu poterile d'in afara, si productricele de ministri responsabili. Va sé dica: ca fia-carui soi, sé-i fia deschisa ocaziunea de a-si dezvoltă capacitățile politice, si alte talente ascunse in elu, ca-ci d'ora nu va face soiulu magiaru si d'in capacități, talente si geniuri unu monopolu si unu privilegiu, neci nu va dica, ca Domnedieu numai in soiulu magiaru au seditu aceste insustri omenesci. Si candu va ajunge poporulu nostru domnu? atunci candu totu poporulu nostru seracu bogatu pre cum e elu, precum secele feudalistice si barbare l'au immanuatu secului presinte alu lumineloru, va participă la alegerile mandatariloru séi. Participarea integrulei poporu la alegeri, esirea neintrerupta a mandatariloru séi d'in alegeri: éca program'a nostra natiunala, éca tient'a unui poporu apesatu si sclavitu de secle, la care trebue elu sé nesuesca, ca in fine sé devina domnu, sé intre in constitutiune, sé practiseze libertățile publice si politice.

Asē precum stāmu noi cu soiulu domnitoriu, noi suntemu nesce fiintie nule, nesce fantome fatia cu magiaru! deci éca ce voimu noi, voimu dara ca si poporulu nostru sé compuna materialulu piramidei dualistice, si care e acelu materialu? este **sufragiulu universalu!** singuru destoinicu intr'unu imperiu poliglotu de a odihni inimile natiuniloru apesate si neconsiderate, singuru aptu de a introduce egalitatea politica suverana si princiară, singuru puternicu de a abate ambițiunea casteloru privilegiate si a soiuriloru domnitorie! singuru meritulu in seculu lumineloru de a da natiuniloru neconsiderate autoritatea publica, loru cuvenita, si o voluntate personificata. Devenindu poporulu nostru intregu d'in Transilvani'a, Banatu si Ungari'a in posesiunea votulu universalu, atunci nu-mi va fi frica ca natiunalitatea si limb'a voru fi periclitate, ca aceste nu voru prosperă, si ca poporulu nostru nu va progresă cu pasi gigantici pre carările bunastării materiale si morale, demarcate de civilizatiunea secului presinte. Fara votu universalu totu e periclu, totu e impedimentu, totu e asuprire, contemmare si inapoiare! Votulu universalu totu niveleza d'in aintea sa, tote impedimentele feudalistice, puse in calea civilizatiunii de castele privilegiate, le matura completu, si ca pre nesce gunoie contagioase le arunca in gutulegiulu spurcatiuniloru seceloru barbare! Votulu universalu e art'a cea miraculosa, inventata de civilizatiunea moderna care nimicesce, matura, planēza tote impedimentele obstructive de natura in calea calului de vaporu, ca calulu de vaporu neconturbatu, nebantuitu, nemolestatu de nimene sé sbore in tote directiunile lumii, deschise de spiretulu puternicu si neobositu. Deci noi voimu ca prim'a conditiune fundamentala sé se implinesca fatia cu noi romanii, noi suntemu inca in starea primitiva in raportulu constitutiunali. Ca unu poporu putintiosu, utilu daru contemnatu, stā coadunatu la portile palatiului constitutiunali, asceptandu ca portile edificului sé se deschida la audiulu votulu universalu! in desiertu! paditorii edificii sunt orbi si surdi, ei nu vedu neci nu audu nimic in giurulu loru. Deci sé asceptāmu pana atunci, pana candu spiretulu tempului va prevală de a sdrobi portile dreptului istoricu, usurpatu de soiulu domnitoriu magiaru!

Eu nu-su superatu neci de cum de ace'a lovitura de statu, ca s'au radica doue imperatie dualistice, si s'au stersu autonomi'a feudala a Transilvaniei, fara sum superatu de acelu egoismu, ca noi romanii la tote transformările de statu totu-de-un'a amu fostu si suntemu ignorati, ca poporulu nostru totu-de-un'a au fostu lasatu in afara de barierele constitutiunii. Daca s'au stersu autonomi'a Transilvaniei, atunci de-ce nu s'au restatoritu in loculu nimicitiei neependintie transilvane autonomi'a si independinti'a natiunei romane? Autonomi'a si independinti'a unei natiuni stā in votulu universalu, candu adeca cu ajutorulu lui unu poporu intra in constitutiune. Pagub'a imaginaria ce au suferitu una tiere prin nimicirea autonomiei sale s'aru recompensă completu prin cascigulu

realu alu independenței națiunii române. Ce dobândă e, că o țară se remana autonomă de exemplu Transilvania se-si pastreze autonomia sa în sensulu diplomei Leopoldine, ori în sensulu legiloru d'în anii 1863 și 64, de cum-va națiunile care o locuescu nusu autonome, nedependente, politice suverane și princiariie, de cum-va constituțiunea unei țiere nedependente după diplomele feudale n'are guvernulu său respundietoriu și era-si nedependente, de-cum-va acelu guvern nu ese d'în majoritatea națiuniloru suverane și princiariie, de-cum-va acelu guvern nedependente de alte țiere nu apare înaintea corpului legelativu compus d'în tote națiunile suverane, ca înaintea lui se-si dea sama de tote faptele patrate de d'insulu, de-cum-va unu guvern procreatu în sensulu diplomeloru feudale, seu în sensulu d'în anul 1863 et 64 e atotu potinte, numai elu singuru e suveranu și stapanu, d'în contra corpulu legelativu trebuie se stee amortitu fatia cu guvernulu său, cum de exemplu fu celu Nadosy-Reichensteinianu. Ce dobândă amu trasu noi romanii d'în guvernulu Nadosy-Reichensteinianu procreatu în sensulu diplomeloru? aceea dobândă amu trasu, că sasii au stapanitu în elu, și granitieri perdura muntii lor revindecati!

Trebuie se penetrăm aduncu în spiretul tempului! În tempurile feudalismului, adevărată putere a guvernamenteloru apartieniu numai principelui, aristocrației, nobilimei și casteloru privilegiate. Isvorulu d'în care guvernamentele neintreruptu esiau și resareau, erau numai aristocrația, nobilimea și castele privilegiate. Deci guvernamentele erau proprietatea lor nealienabila, reintrându la anumite tempuri guvernamentele era-si în isvorulu lor primitiv; spre a reesă era-si guvernamentele reinnoite și mai puternice d'în aristocrația, nobilime și d'în castele privilegiate conformu voluntății lor perpetuate în decursulu secloru. Această procedură au fostu rotă guvernamenteloru feudalistice basate în diplomă Leopoldina, guvernamentele calcau numai rotă alchetuită d'în aristocrația, nobilime și d'în castele privilegiate, s'guduiău câte o dată rotă feudală, și de locu resareau omeni designati pentru posturile înalte în guvern, și pentru magistraturele subalterne în țiera. Această e nedependența și autonomia feudală a Transilvaniei; această e constituțiunea feudală a aristocrației, nobilimei și a casteloru privilegiate în sensulu diplomei leopoldine, și a pactului alvintianu. Staturile și ordinele esite d'în isvorulu privilegiat erau nepotintose, erau într'o luptă continua cu puterea asediată în virfulu piramidei. Puterea executivă era absolutistica, și nu era respundietoria, guvernulu lor nu era silitu de a se prezenta înaintea staturilor și ordineloru, de a responde la întrebările corpului legelativu feudalistic, de a discuta legile cu totii la o-l-alte și în armonia. Altmintrele-a staturile și ordinele n'aveau lipsa de responsabilitatea guvernamenteloru. Tient'a și scopulu lor era comunu, aceea: de a asupri pre poporul romanu, de a-si conserva drepturile lor feudale intacte neviolat, de a nu suferi pre națiunea română în concertulu lor comunu, de a infeda veniriulu poporului romanu, de a immobiliza suveranitatea numai în staturile și ordinele lor, de a face numai ei legile, și a le si execută. Spre ajungerea acestoru scopuri infernale, constituțiunea lor avitica era destulu de buna, apta și conformă. Inse pentru noi romanii ea nu platesce nici o cîpă degerată.

Să supunem pre unu momentu, că independența și autonomia feudală a Transilvaniei s'aru preface în una independența și autonomia reprezentativă a Transilvaniei, aceea și poporul romanu prin votulu universalu, ori prin o lege buna electorală largită pre principie populare și democratice aru intră în constituțiune. În acestu casu Transilvania aru trebuî ocarmuită prin unu guvern parlamentariu respundietoriu, esitu d'în majoritatea partiteloru, manifestată în corpulu legelativu și reprezentativu. Această transformare a marelui principatu Transilvania supune de sine completă independența și autonomia și de Pest'a și de Vien'a. Numai în acestu întielesu modernu întielegu eu o independența posibilă de alte țiere, o autonomie adevărată a unei țiere, candu toti factorii vitali partecipeza în constituțiune, candu o țiera se guverneza prin guvern respundietorie asediate în țiera, era nu prin guvern straine asediate în alte capitale ale imperiului, candu legile se facu nemidilocitu prin corpulu legelativu în armonia cu guvernulu respundietoriu alu numitei țiere, se sancțiunea era-si nemidilocitu prin respectivulu principie reprezentativu, candu legile se execută de guvernulu respundietoriu în fatia și în audiulu totoror, sub neesorabilă controlă a corpului legelativu și a preseii cuotidiane, candu guvernulu respundietoriu e silitu a se retrage de pre bancele ocarmuirii, atunci candu corpulu legelativu si-manifesteaza neindestulirea și neincrederea fatia cu elu, seu opiniunea publică e nefavorabilă guvernulu, candu alegerile sunt libere, neinfluențiate de guvern și de corupțiunile spurcate, candu pres'a și intrunirile cetățienilor sunt autorizate și libere, candu

asiedimentulu juratiloru alchetuitu d'în soiriile domnitorie planeza dreptu a supr'a divergențieloru și contraverseloru escate între guvern și pres'a liberă, candu de resortulu activității corpului legelativu se tienu tote afacerile publice, finanti'a și armati'a. Tote aceste, independența feudală a Transilvaniei nu le posedă, asie dara nu e buna. Deci nu te provocă la diplomă leopoldina și la alte nevoie diplomatice, aduse în secele feudalismului, fără vointi'a și concursulu nostru romanu!

Dacă lipsese d'în acestu organismu constituționalu numai o parte constitutivă, atunci mecanismulu ui nu e bunu de nimica, masin'a nu se pote misca, seu dacă se si misca, se misca într'unu sensu diformu și intorsu, nu te poti apropiă de ea, căci te musca și te lovesce preste ochi, asie în cătu totu schintei ti-esu d'în ei. Contemplandu constituțiunea feudală, basată pre diplomă leopoldina, ea n'are însușirile unei constituțiuni moderne reprezentative, în ea vedem unu regim atotu puternicu, carui-a staturile și ordinele nu-i au potutu contradice, seu dacă s'au aflatu unu feudalistu curajos și întrepid de a desavuă de a critica conduit'a regimului absolutisticu. acelu feudalistu au rescumperatu hasard'a sa cu temnița, și cu persecuțiile cele mai formidabile, aruncate de regim în contr'a lui. În ea vedem inițiativă asediată în regimulu absolutisticu, era nu în staturi și ordine. Staturile și ordinele erau constrinse a jucă după cum li cantă vointi'a nestramutată a regimului. Inse staturile și ordinele erau la rendulu lor pentru stirbat'a lor libertate, perfectu despăgubiti cu volnicia lor completa fatia cu noi romanii. Dara în constituțiunea avitica feudală nu vedem pe națiunea română cu confesiunile ei d'înpreună figurandu, ca factoriu vitalu, în concertulu feudalistiloru. În ea, națiunea română e dată în afara de legi. Această singură nedreptate care resuna asie lugubru în imensitatea secloru espirate, e destulu de puternicu motivu, de a-ti întorce ochii cu despretiu de cătra independența feudală a Transilvaniei și a nu te provocă totu meru la ea. Ea stă ca unu cadavru espiratu în manele feudalistiloru. De la unu cadavru! ce fericire și mantuintia poti acceptă?

Contemplandu constituțiunea bastarda a Transilvaniei d'în anii 1863—64, acea încă n'are însușirile unei constituțiuni moderne reprezentative, ea e fêtu omeniloru laptati cu tîti'a absolutismului, și crescuti în principie suprematisării și ale egoismului. De la omeni crescuti în prejudiciu, în privilegiu în servilismu, ce reforme aduncu taiatorie în organizarea societății moderne poti acceptă! Ei dora nu-su asie de stupidi se-si scape d'în manele lor domnirea privilegiată și se o împarta cu unu popor parvenitu! Acea-si constituțiune e instrumentulu celu mai aptu de a corumpe pre omenii cei mai întregi ai poporului ignoratu, a i seduce pentru nesce emoluminte trecutorie pre cărările rătăcirii. În ea încă vedem totu acela-si guvern atotopotinte absolutisticu esitu d'în diplomă Leopoldina de romani atătu de iubita. — Componerea corpului legelativu atătu e de diforma, în cătu această monstruositate te silescă a-ti întorce ochii de cătra ea, ea storce elemente contr'a-ponderositorie și d'în petre, de exemplu face regalisti și d'în romani democratissi seraci. Într'atătu-a ea de pripita, în cătu chiar' la începutu smulge de la romani și ceea ce li au datu. În ea poporul romanu nu face mai multu, de cătu adunaturele sasiloru, cuiburile orasiutiiloru privilegiate și serace, dreptu-monumente ale maririi feudalistice d'în Transilvania. În ea nu vedem planandu cugetulu curatu și vointi'a întrepida de a formă Transilvania după marile principie proclamate în anul 1789 de revoluțiunea franceză, fără vedem planandu numai cugetulu rezervatu de a formă Transilvania asie, în cătu tota puterea se remana în manele privilegiatiloru și ale regimului a totu potinte, în cătu națiunile și partidele se se useze pre sine imprumutatu, fără de a se usă pre sine însu-si regimulu absolutisticu asediatu în virfulu piramidei leopoldine. Cugetarea și vointi'a regimului a totu potinte e în constituțiunea bastarda introdusă în corpulu legelativu și pre totu loculu, cugetarea și vointi'a poporului romanu d'în contra e esilată de prototindenea. Ea asediată în manele omeniloru ambicioși și corupti, e instrumentulu celu mai de îndemana de a face gesiefturile cele mai stralucite. Deci nu ve uimiti, că eroii d'flei asie lesne au si resturnatu-o, ei au resturnatu numai slabă tiunea omeniloru, cari au urmaritu numai gesiefturi și traficări, era nu cause morali. Pre poporul romanu, care urmaresce cause morali, care pretinde recunoscerea sa, ca factoru vitalu în statu, care pretinde recunoscerea sa politica suverana și princiaria, eroii d'flei nu l'au potutu resturna.

(Va urmă.)

Discursulu d. Adolfu Dobrzansky

(ținutu în ședința de la 25 noembrie 1868 a camerei reprezentantiloru Ungariei, în cestiunea de naționalitate.)

(Urmare.)

Diet'a de la 1790/1 a fostu ace'a, carea a facutu primă încercare pentru introducerea limbii magiare langă cea latină în deșabaterile dietali, și cu tote că această încercare, d'în caus'a dificultățiloru intervenite, nu a avutu îndată atunci vr'unu succesu de ce-va importanță: limb'a magiara cascigă totu-si în diet'a menționată una anumită prerogativă, căci s'a decisu a se introduce în tote institutiele publice, a se întrebunți liberu la tote jurisdicțiunile, și s'a emisu o comisiune deosebită în interesulu cultivării acestei limbe. Și aci este basea, pre care s'au întemeiatu institutiele publice naționale magiare precum și, preste totu, legile de la anii 1830, 1836, 1840, 1844 și 1848, cari asigură supremati'a limbii magiare a supr'a celorlalte limbe până la gradulu imposibilității.

Legile d'în 1830 oblega locuțienții, curi'a, tablele districtuale, cu unu cuventu pre oficialii statului și pre advocati, ca pre langă întrebunțierea limbii latine, carea până atunci era singura oficială, se fia îndetorati a se servi în anumite casuri și de limb'a magiara. În a. 1836 legile dechiară de autenticu testulu magiaru alu legiloru, cari se redactau încă în ambele limbe, latină și magiara; întrebunțierea limbii magiare se estinde la procesele tabulari și la diforile autenticiuni; se decide ca, în comunitățile unde predicățiunile se facu în limb'a magiara, matriculele se se manipuleze în limb'a magiara; și, enunțandu-se infinițierea unui teatru național magiaru (în evolandam naționalitatem et culturam), se oferi totu atunci, afara de subsidiulu de 625,000 ce aveau a-lu solvi nobilii, încă și interesuri enorme a le fondulu intrunitu de insurecțiune, în farorulu museului național magiaru. Legile d'în 1840 prescriu, că atătu reprezentantii dietei și ale totoror jurisdicțiuniloru, cătu și corespundientiele dicasterieloru, jurisdicțiuniloru civili și eclesiastice se se compuna exchisivu în limb'a magiara; că preuți de ori-ce confesiune, cari nu voru potè fi aplicati decâtu numai posedindu pre deplinu limb'a magiara, au a manipula matriculele prototindene singuru în limb'a magiara; că întrebunțierea limbii magiare se se estinda în confiniile militare și preste totu la militia; și că teatruulu național magiaru, și alu carui-a favoru se oferi d'în partea nobilimei țierei un capitalu de 450,000 fl., are a fi pusu sub patronatulu dietei. Era legile d'în 1844, cari nu se mai redactau acū decâtu în limb'a magiara, dispunu introducerea limbii magiare în tote institutiele patriei ca limba de invetiamentu; aceea-si legi prescriu exchisivă întrebunțiere a limbii magiare la tote jurisdicțiunile civili și eclesiastice, la dicasterie și la oficie. Prin urmare, întrebunțierea limbii latine se restringe în teatruulu Ungariei la corespundientiele locuțienției cu Croația și Slavonia, cu comand'a suprema și cu celelalte țiere a le Majestății Sale. Legile d'în 1848 au facutu în această direcțiune unu pasu mai multu, determinandu cu una logică necontestabilă, că fără de cunoscinti'a limbii magiare nimeni nu pote fi alesu ca deputatu pentru legislațiune.

Înca, aceste sunt determinatiunile legiloru d'în 1830, 1836, 1840, 1844 și 1848, cari vătoma cu deosebire pre națiunile nemagiare d'în patria; căci acele restringu tare numai libertatea individuală și mai vertosu egalitatea națională, încătu aceea limb'a indiferente latină a substituitu chiaru și în mesura mai mare cu limb'a unu popor vietuitoriu, și în cătu cetățienulu ungu singuru capace prin cunoscinti'a limbii sale de a primi ori-ce oficie și ori-ce avantajie politice, a fostu preferitu unui altui-a nemagiaru, carele afara de limb'a maternă și cea latină, inevitabile pre atunci pentru cultura nu potè se încungiure nece studiulu limbii magiare, decâtu voia a cascigă unu postu cătu de neînsemnatu, seu dacă voia a exercè vr'unu dreptu politicu mai importantu, în scurtu dacă voia a fi cetățianu alu statulu.

Inse aceste gravamine, ori cătu de dorose pentru națiunile nemagiare d'în patria, nu li-au fostu atacatu esistența ca a unor persoane juridice; ba actele dietei d'în 1790/1 și altele mai tardie facu mențiune despre națiune, despre frecări naționale; systema scholarum nationalium și alte documinte edate de guvern încă vorbescu despre națiunile (nationes), și inse-si legile d'în 1848 recunosc esistența mai multor națiuni nu numai în Transilvania ci și în Ungaria, căci ele nu facu amintire despre una națiune politică, carea ar' substitui seu trebuia se substituiescă presiunea de „popor“ (populus), ba, d'în contra, acele le vorbescu despre popor, despre deputatii poporului, spre reprezentanți'a poporului; pe basea acestei reprezentanții trebuiau regulate jurisdicțiunile; pre basea acestor reprezentanțiie ni-amu ocupatu noi locurile în această dietă.

Cu tote acestea, gravaminele memorate au produsu fapte amare, acea ce observandu barbatii prevedietori ai țierei, de-si tardiu, au midilocitu conclusele dietei d'în Sedinu, cari, condamnandu oprimarea națiuniloru nemagiare au datu una perspectivă sigură despre îndreptățiunea egală.

A urmatu apoi provisorulu de 16 ani, sub care s'a cunoscutu necontentiu starea de opresiune a națiuniloru magiare d'în patria, ba s'a facutu nu numai promisiunea și proclamațiunea solemnă a santului principiu de egalitate națională; acestu principiu inse, afara de Transilvania, nu

pusu in valoare nece chiar' prin gratios'a diploma d'in 1860, candu neprimindu-se acésta diploma, locutienintele regescu, contele Mauritiu Pálffy, intemeiã diferite institute in interesulu desvoltarei natiunitãtii magiare, prevediendu-le cu dotatiuni ordinare d'in cass'a tierci; éca, unu gravamine nou, necunoscutu inca, si care aposa mai cu de adinsulu pre clasele cele mai serace a le natiuniloru nemagiare.

Legislatiunea patriei nostre nu a respinsu inse diplom'a d'in Octobru pentru ratiunea, cã acésta contineã principiuu egalitãtii natiunali, ci, manecandu d'in alte puncte de vedere, legislatiunea nostra a dechiaratu solemn in tote resolutiunile si adresele sale de repetiite ori, cã ea dorese a pune in valoare principiuu egalitãtii natiunali; in a dou'a adresa a sa de la 1860, legislatiunea nostra recunoscã existentiã mai multor natiuni atãtu in Transilvani'a cãtu si in Ungari'a, cãci in acésta adresa nu se face nici una rechiamare contra amintirii natiuniloru, despre cari tratã rescriptulu regescu, ba la mai multe pasagie este vorba despre diferitele natiuni; asiã, de esemplu, „E dreptu, cã legile d'inainte de 1848 a le Transilvaniei vorbescu de trei natiuni deosebite, natiunea magiara, secuiusca si sasa;“ mai incolo, „Cã deosebirea, carea cu privire la dreptu existã mai inainte intre natiunea magiara, secuiusca si sasa de una parte, éra de alta parte intre natiunea romana, s'a desfiintiatu numai decãtu;“ mai departe, „Chiar' si voivodinatu serbescu, infintiatu in favorulu natiunei serbesci, nu a fostu serbescu de cãtu dupa nume; legislatiunea a recunoscutu inca si acé'a, cã trebe a se dà natiuniloru particularie totu ce este compatibilu cu integritatea si unitatea patriei nostre, cã punerea in valoare a principiuului egalitãtii natiunali pretinde imperativu una modificarea favorabile a legiloru relative la acestu objectu.

Si éta, onorabila camera! candu ne consultãmu despre tote aceste-a, despre intruducerea egalei indreptãtãri natiunali, observãmu, cã proieptulu de lege alu majoritãtii comisiunii, de si modificatu esentialminte prin comisiunea centrala, a statoritu — dreptu principiuu conducãtoriu — negarea existentiiei natiuniloru neunguresci, de buna sema pentru acé'a, ca mane-alalta sã se pota motivã primirea noiei idee de natiune ungueresca in locul ideei poporului, singura legale si intemeiata pre constitutiune.

Onorabila Camera! D'in cele insirate pan'aci este evidentu, cã cele siese natiuni compacte, cari locuescu in patri'a nostra, parte innainte de venirea unguiloru au formatu pre teritoriulu Ungariei de acum staturu neependinti, parte s'au asiediatu aici mai târziu sub anumite conditiuni, parte impreuna cu natiunea ungueresca au castigatu acésta patria comunu, care tote au aperat'o in comunu cu sangele si cu averea loru, in tempu mai de una mia de ani.

Este evidentu, cã aceste natiuni ca persone juridice d'intru inceputu au avutu administratiune propria natiunale si separata, ba si teritorie separate, si preste totu in privinti'a natiunitãtii loru erãu asecurate prin astu-feliu de institutiuni respectivu privilegii, cari avendu caracteru de contractu nu se potu schimbã cu atãtu mai putienu se potu sterge unilateralminte sãu pre calea maiorisarei; si cã acésta situatiune nu numai n'au opunat'o legile positive a le patriei nostre, ci au considerat'o ea derivata d'intru unu principiuu fundamentalu alu constitutiunei nostre.

Este evidentu, cã in seclulu XVI, XVII si XVIII deosebitele teritoriu natiunali s'au stersu cu incetulu, ce e dreptu, sustienendu-se numai teritoriulu nemtuescu, partenitu de guvernulu d'in Vien'a, si celu unguerescu; dara au remasu natiunile si deplin'a indreptãtãre egale a individiloru tientiãri de acele natiuni, incãtu a conces'o acésta institutiunile feudali de pre atuncia.

Este evidentu, cã libertatea si indreptãtãrea egale, — care in privinti'a limbei si a natiunitãtii incepusã a se angustã pre la finea seclului XVIII, — in alu doilea patrariu alu seclului XIX s'a apropiatu totu mai tare de apunere, cu tote cã inca si atunci s'a sustienutu conceptulu deosebitelu natiuni ca pãrti constitutive a le poporulu, anume si in legile de la 1848, cari n'au statoritu representatiune natiunale, ci representatiune a poporulu.

Este evidentu, cã pre langa sustienerea conceptulu de natiuni deosebite, nu numai sub provisoriu (care ajutandu desvoltarea intereselu ungueresci pre spesele tierci ni-a mai adãsu gravaminele cu unulu) ci si d'in partea legelatiunei presinte a patriei nostre s'a asecurat de mai multe ori, cã sã va intruduce egal'a indreptãtãre natiunale, respectivu se voru modificã legile cele vatematorice, cari le am citatu mai susu.

Fatia cu tote aceste-a eu nu potiu primi proieptulu de lege alu majoritãtii comisiunei, care — precum amintii — negandu existentiã natiuniloru tierci — staruiesce a inlocui conceptulu „poporu“ cu „natiunea ungueresca,“ si sum convinsu cã astu-feliu de modificatiune a legiloru fundamentali respectivu a constitutiunei tierci cu dreptulu nu se pote face altmintrea, de cãtu pre basea liberei invoiãri a universitãtiloru singurateciloru natiuni interesate.

Acésta parere a mea este spriginata esentialminte prin acé'a, cã proieptulu majoritãtii care nega existentiã natiuniloru tierci, chiar' pentru acésta cuprinde in sine morte a spiretule a natiuniloru neunguresci; éra a condamnã la morte natiuni, si in casulu acésta majoritate a locutoriloru tierci, nu pote fi cerculu de activitate sãu chiamarea legelatiunei, considerese natiunile neunguresci in intiesulu Art. de lege citatu X: 1608, de cucerite sãu de aliãte.

Daca se considera aceste natiuni de aliãte, atunci in privinti'a drepturiloru loru fundamentali nu se potu majorisã; éra daca legelatiunea le considera de cucerite voiesce in momentulu presinte a despoiã aceste natiuni de drepturile loru fundamentali de pan'acum respectivu de vieti'a loru spiretuale pre calea maiorisarei, prin urmare cu forti'a: atunci intrebuintiãza o arma cu doue tãiusiuri, sãu radica la valoare teori'a pierderii de dreptu fãra de nici o cauza, teori'a care fatia cu imperiulu austriacu si cu domnitorulu n'a aflat'o aplicabile neci intr'o impregiurare, ba a respins'o de a dreptulu; a carei sustienere de altmintrea, dupa parerea mea pretinde poteri mai mari de cum suntu a le natiunei ungueresci.

Acel e de insemnatu, cã citatulu Art. de lege X: 1608, care vorbesce in generalu despre natiunile cucerite si aliãte, in privinti'a dreptulu nu face neci o deosebire intre ele ci pre tote le considera egalu indreptãtãte cu natiunea ungueresca, spre dovada viua, cã dupa principiile constitutiunei infintiate de stulu Stefanu n'a fostu neci o deosebire practica intre natiunile cucerite si aliãte sãu sotie, ci si natiunile cucerite au intratu in drepturile natiuniloru aliãte, sãu in drepturile unoru astu-feliu de natiuni, cari nu se potu despoiã de drepturile loru fundamentale unilateralminte sãu prin maiorisare.

Acésta, domniloru nu se pote trece cu vederea nu numai candu e vorb'a despre statu, care constandu d'in mai multe natiuni; nu pote sã se departeze de la scopulu defiptu: de a innaintã de o potriua bunastarea totoruru natiuniloru acestor'a, va se dica in acesta privintia nu-si pote majorisã pãrtile sale constitutive, — ci nice candu e vorb'a de societãti private, a le cãroru adunãri generali in intiesulu legiloru nostro de la 1840 (De societãtibus actionariis), potu sã majoriseze pre membrii societãtii, cari ar' fi d'in intemplantã in minoritate, in ori care alta afacere, numai in privinti'a scopulu defiptu prin statute nu, pentru cã modificarea acéstu-a, de si decisa prin adunarea generale, indreptãtesce pre minoritate a esã d'in societate si a-si pretinde banii locati d'impreuna cu castigulu proportiunatu.

(Finea va urmã.)

Ordenatiunea ministeriului r. unguerescu pentru aperarea tierci cãtra tote jurisdictiunile. *)

(Fine.)

36. Nouii candidati indreptãtãti pentru servitiulu voluntariu de unu anu, aflandu-se apti si corporalmente pentru servitiu in armata, sunt a se inolã in regimentulu alesu de ei in deplina libertate, si in cãtu nu intrevene casulu amenãrii servitiulu activu — in 1 martiu 1869 sunt a se chiamã la implinirea servitiulu activu; mediciniisii si farmaciierii sunt a se inolã in regimentele d'in patri'a loru.

Candidatii concediati d'in servitiulu activu, fiindu indreptãtãti la favorea implinirii servitiulu voluntariu de unu anu, de-cum-va regimentulu, in care au facutu pana acum servitiu activu, nu este celu alesu de ei (ca voluntari), sunt a se lasã in registrulu contingentulu loru de pana acum, si numai a se prenotã in registrulu regimentulu in care voiescu a-si impleni servitiulu activu, — de altminte astu-felu de candidati si voluntarii, cari d'in servitiulu activu voiescu a trece in alte regimente, sunt a se transpune in regimentele alese de d'insii.

In casulu d'in urma de-cum-va intrevine necesitatea stramatãrii garnisoniei, voluntarii servitori pre spesele proprie sunt detori a suportã spesele caletoriei d'in propriulu loru.

Regimentulu, in care candidatii facura servitiu activu, este a se insciintã despre susceperea acelu-a pentru servitiulu voluntariu de unu anu, precum si despre chiamarea loru in servitiu activu, ca astu-felu sã se mediulocãscã prenotarea respectiviloru in libelulu personalulu regimentulu.

Iniãtarea voluntariulu de unu anu pentru cei 12 respectivu 10 ani de servitiu legalu, se mediulocãscã prin insemnarea lui deosebita in libelulu iniãtativu.

Iniãtarea acésta, conformu regulamentelu ce aveãu valoare pana acum, este a se face cunoscuta comandulu de intregire d'in tier'a iniãtativulu asemenea si respectivei autoritãti administrative.

37. Voluntarii de unu anu, cari-si-continua studiile, avendu in privinti'a ast'a si testimonie, pentru a-si potã termina studiile, potu amenã intrarea loru in servitiu, dar' numai pana la 25 ani ai vietiei loru.

Astu-felu de voluntari se concediãza indata pana la terminulu prefiptu in literelu concediale, si pana la rechiamare remanu in clas'a concediatiloru.

38. De cum-va voluntariulu de unu anu este reiciatu d'in partea regimentulu alesu de elu d'in caus'a unoru defecte corporali, cari inse nu-lu eschidu de la alte servitii militari, fiindu aplicabilu sub altu feliu de arme: respectivulu pote solicitã susceperea sa in atari resorturi, in cari corporalmente este aplicabilu.

Déca inse voluntariulu ar' fi reiciatu pentru atare defectu, care eschide capabilitatea lui pentru veri ce servitiu in armata, respectivulu are libertatea de a recurge la comandulu supremu pentru a fi de nou visitatu.

Comandulu supremu si-procura de la regimentulu respectivu inventariulu medicalu si conformu impregiurãrilor

despune infãtãsiarea respectivulu inaintea comisiunii de supravisitatiune.

De cum-va comisiunea de supravisitatiune afla recurentulu a fi aplicabilu pentru resortulu de la care fu reiciatu, — respectivulu este a se iniãti in regimentulu alesu; déca inse se vede a fi aplicabilu la alte resorturi d'in armata, comandulu supremu va indrumã recurentulu a intrã dupa placu in altu regimentu de acelu-a-si genu.

In casurile amintite la inceputulu alu doilea (alu acéstu punctu) candidatii nu capeta respunsulu in scrisu, inventarielu medicali inse sunt a se prenotã la regimentulu de la care s'a facutu reiciarea.

39. De cum-va calificatiunea in studie se adevoresce prin testimonie de la institute d'in strainetate, estu feliu de recursuri sunt a se presintã ministrulu comunu de resbelu — pentru a fi resolyte in contielegere cu respectivulu ministru de cultu si instructiunea publica — acésta se intemplantã numai la casu candu este satisfacutu totoruru conditiuniloru recerute pentru intrarea voluntaria, si dupa ce respectivulu voluntariu la prealabil'a visitare corporala s'a aflatu calificatu pentru a fi inolatu.

40. Cei calificati pentru marina, dorindu a intrã in armat'a marina pre langa favorea servitiulu activu de unu anu, au a-si susterne recursele la comandulu (marinu) de portu in Pol'a.

Pentru adevorirea calificatiunii in studie se potu intrebuintiã si testimonie despre cursulu terminatu mai in urma in gimnasiu inferioru sãu in scola reala inferiora, asemenea si testimonie despre studiile terminate in cutare institutu de marina d'in tiera sãu strainetate, deca acele arãta celu putienu clas'a prima.

Elevii instituteloru tehnice mai inalte, voindu a se perfectiunã in arctetur'a marina si in mecanica, in privinti'a favorei servitiulu voluntariu de unu anu vinu in categori'a candidatiloru marinari, si acésta se intemplantã, de cum-va testimonie loru adevorescu, cã ei au terminatu studiile in vre-unulu d'in institutele amintite cu unu succesu celu putienu de prim'a clasa.

In lips'a testimonieloru insirate mai in ainte, calificatiunea receruta este a se adevori prin depunerea esamenulu recerutu si prin aretarea testimonieloru despre acestu esamenu.

Pentru intretinerea acestoru esamenu se va compune una comisiune in academi'a marina in Fiumo pentru durat'a inolãrii, custandu:

- d'in comandantele academiiei marine sãu locutienintele acéstu-a,
- d'in unu profesoru marinu,
- d'in unu profesoru de la gimnasiu inferioru sãu scola reala inferiora,
- d'in doui ofiãieri sãu idrografi, cari sunt profesori in academi'a marina.

In alte casuri in privinti'a suscepãrii celoru calificati pentru marina si a eleviloru instituteloru mai inalte tehnice, asemenea si in privinti'a inolãrii aspirãntiloru d'a intrã in marin'a de linia cu servitiulu voluntariu de unu anu, este a se oservã procedur'a prefipta pentru susceperea voluntariiloru de unu anu.

Individii suscepti pentru servitiulu voluntariu de unu anu in armat'a marina nu sunt detori a-si acoperi spesele de vestminte si menagiu d'in propriulu loru.

41. In privinti'a adevoririi calificatiunii in studie, recerute pentru intrarea in servitiulu de unu anu, se considera de unu ranghu cu gimnasiale superiori si scolele reale superiori d'in tiera urmatoriele institute:

- academi'a c. r. de arte d'in Vien'a, academi'a de arte sustienuta de societatea iubitoria de arte d'in Prag'a, scol'a artiloru frumosa de la c. r. institutu tecnicu d'in Cracovi'a;
- academiile c. r. d'in Leobenu si Pribramu, c. r. academiia silvana d'in Mariabrunu, reg. academiia montanistica si silvana d'in Siemnitiu, institutele economice d'in M.-Ovár, Dobritienu, Keszthely, Teschen-libwerd, d'in Taboru si d'in Dublany, scolele silvane d'in Weiswasser si Eulenberg, c. r. academiia comeroiala d'in Trieste, apoi academiile comeroiale d'in Vien'a si Prag'a, si academi'a comeroiala-industriaria d'in Gratiu, mai departe

c) institutulu militariu de veterinaria d'in Vien'a, in cãtu se pote considerã de institutu civilu, asemenea si scol'a veterinaria d'in Pest'a.

42. Indigenii cari, conformu §. 20. alu legii de aperare, voiescu a intrã de buna voia in armata sãu marina (de resbelu), sunt detori a presintã adevorintiele insirate in ordenatiunea presinte la puntulu 30 sub a) si d), sub b) si c), ér' cele de sub d) trebe susternute, pre cum s'a staveritu pentru voluntarii de unu anu, servitori pre spesele proprie.

Inolarea estoru-feliu de voluntari pre venitoriu numai cu invoierea regimentulu alesu de respectivii se pote intemplantã. Durat'a detorintiei de servitiu in armata sãu marina se estinde la 12 respectivu 10 ani staveriti in §. 4. alu legii de aperare.

Déca inse si aru fi implenitu dojã oblegamentulu de aperare, sunt a se oblegã numai pentru servitiulu de 3 ani in armat'a de linia.

Cu raportu la inolarea acestoru-a inse, regulamentele sustatorie pana acum remanu de ocãmdata in valoare.

In urma cu raportu la §. 44. alu legii de aperare de sub nru XL, alaturatu acel cu artiolii XLI. si XLII. d'in an. tr., comunitatea comitatensã (cetatiensca) se face atenta: ca petitiunile teneriloru de clas'a oblegatiloru sãu ale celoru ce inca n'au intratu in clas'a oblegamentulu milita-

*) A se vedã nr. 7, 11, 17 si 18 „Fed.“ a. c.

riu susternende pentru concediu de casatorie, prevedindu-se cu toate cele recerute, adica cu una adeverinta despre familia si relatiunile de avere ale respectivilui si despre lipsa neincungiuraverului ajutoriu muierescu, insotite de opiniunea comunitatii comitatense (cetatenesce), sunt a se susterne aci pentru a fi rezolvite.

Bud'a, 8 ianuaru, 1889.

Conte Iuliu Andrássy m. p.

Varietati.

Precum ni spune „Osten“, Junimea Romana d'in Vien'a au facutu pasii necesari pentru infintierea unei catedre de limb'a si literatur'a romana la universitatea de acolo. Ministeriulu dechiar'a ca va instala unu profesore pentru faculu acest'a, asignandu i una remuneratiune corespundietoria. — Salutamu acestu prospectu d'a vedé odata realizata una d'intre cele mai natiionali dorintie ale bravei nostre Junimi d'in Vien'a.

(Una catastrofa). Foiele d'in Vien'a spunu ca vaporulu austriacu „Radetzky“ a explodat la 20 l. c. noptea in apele Lesinei, aflandu-se pe elu unu corpu de 364 de soldati d'intre cari numai 23 au ramas in vietia. 1826 tone, in pretui de unu milionu fl., s'u cufundatu.

(Unu nepotu israelisatu alu marsialului Radetzky) Diu-ariului „Osten“ i se scrie d'in Brody cu dtulu 29 ianuaru urmatoriele: „Unu nepotu alu maresialului Radetzky, portandu numele acestuia, mai a de-una-di a venitu la Brody pentru a trece la credinti'a lui Israelu. Caus'a trecerii acestei-a se atribue unui procesu familiaru, in care nepotului i s'au denegatu 10,000 fl., si elu dreptu resbunare acum voiesce a-si maltrata familia cu rusinea acest'a. Radetzky intru adeveru s'a legitimatu ca nepotulu maresialului, si eri la 28 ian., dupa terminarea ceremonialului indatenatu in sinagoga jidovesca a primitu portulu jidovescu, care numai in Galicia mai e in usu la jidovii ortodocsi. Radetzky e unu omu cu cultura inalta, vorbesce si scrie: germanesce, polecesce, francesce, anglesesce si italienesce. Multi credu ca ar fi nebunitu.“

Sciri electrice.

Vien'a, 18 fauru. „Pressa“ spune, ca reprezentantii Belgiei de la curtile europene sunt indrumati a dechiar'a in numele guvernului lor, ca Prusia n'a intreprinsu nece cea mai mica incercare pen-

tru a influinti'a actiunile si legelativ'a Belgiei, si cumca Belgi'a a eserceatu numai simplulu seu dreptu de suveranitate fara de a ave intentiunea a vatem'a pe Francia'a.

Parisu, 18 fauru. Conferinti'a s'a intrunitu asta-di la una siedintia. Scirile private d'in Ispania spunu ca alegerea lui Don Ferdinandos de rege e secura.

Madridu, 18 fauru. In siedinti'a de adi a cortesului a intrevenitu una scena viua intre ministeriu si stanga, carea a protestatu energicu in contra impu'tarii facute d'in partea ministeriului, ca republicanii aru fi predicatu impartirea bunurilor. Dupa ce ministrulu a gratulatu republicaniloru pentru desavuarea principiiloru acestoru-a, incidentulu s'a inchiatu. In adunarea de eri a majoritatii membriloru cortesului s'a decisu a insarcina pre Serrano cu formarea noului cabinetu.

Parisu, 19 fauru. Conferinti'a in siedinti'a sa de eri, dupa ascultarea respunsului facutu d'in partea Greciei, a luat actul despre alaturarea guvernului d'in Aten'a principiiloru cuprinse in declaratiune si dechiaru ipso facto restituite relatiunile diplomatice intre Greci'a si Turci'a. Presidintiele s'a insarcinat a multami ambeloru guverne pentru respectulu ce l'au manifestatu facia cu svaturile conferintiei.

Vien'a, 19 fauru. Principele d'in Muntenegru a dechiaratu ca, incungiurandu veri ce actul de inimitetia, implinirea dorintieloru tieri sale o va concrede eschisivu semtiului de ecuitate alu Portii.

Brussela, 19 fauru. Comisiunea senatului a primitu cu una majoritate de patru voturi legea caliloru ferate. Trei s'au retienutu de la votare. — „Independance“ dice ca caletoria ministrului de resbelu la Parisu n'are nece unu scopu politicu.

Parisu, 19 fauru. Dix reprezentantele stateloru americane demintiesce scirea, carea spune ca elu a ascuratu pe Greci'a despre simpatiele Americi;

elu este convinsu pre deplinu ca Americ'a nu se amesteca in afacerile Europei.

Parisu, 20 fauru. Conferinti'a a insarcinat preLavalettepentru a defige diu'ain care consululu grecu si celu turcescu au a-si incepe functiunile.

Brussela, 19 fauru. In senatulu belgiu ad la ordinea d'flei legea caliloru ferate.

Madridu, 19 fauru. Proclamarea lui Don Ferdinandu de rege alu Ispaniei nu e secura, fiindu elu a renunsiatu definitivu la tronulu Ispaniei.

Vien'a, 20 fauru. „Pressa“ de adi dice ca atutu Turci'a catu si Greci'a au dechiaratu, ca voru stabili relatiunile diplomatice amesuratu proieptulu conferintiei; acest'a inse d'in caus'a acreditarii nouiloru consuli la locurile respective, numai prescate-va septemane se va poté efeptu.

Parisu, 20 fauru. In siedinti'a de eri a conferintiei s'a espresu dorinti'a, ca in venitoriu poteris se-si susterna unei conferintie cestiunile de imparechiare.

Vien'a, 22 fauru. Sesiunea senatului imperial se va inchiaia inainte de rosalie.

Agramu, 21 fauru. Pentru primirea solemna a imperatului si a imperatesei se acépta deputatiun d'in tote partile tieri.

Constantinopole, 22 fauru. Tote porturile turcesci s'au redeschisu flamurei grecesce; mesurele luate in contra suditiloru grecesce s'au cassatu si se acépta denumirea consulului turcescu pentru Aten'a si a celui grecescu pentru Constantinopole.

Parisu, 20 fauru. „France“ demintiesce faim'a despre substituirea c. de Goltz prin b. Werther dice, ca in Berolinu inca nu s'a facutu nice unu pasiu decisivu in privinti'a acest'a.

„Public“ demintiesce scirea, ca negociatiunile i sup'a conventiunii vamale intre Francia'a si Belgi'a s'ar' fi suseptu de nou.

Proprietariu, redactoru respundietoriu si editoriu: ALESANDRU ROMANU.

Comunicatiunile pre Calile ferate.

Table with train schedules for routes: Pre Lini'a Statului Pest'a-Vien'a, Segedinu-Pest'a, Vien'a-Baziasiu, Baziasiu-Vien'a, Calea fer. de Nordu ung. Pest'a-S.-Tarjan, S.-Tarjan-Pest'a, Calea fer. de Sudu (amedia-di), Bud'a-Triestu, Triestu-Kanizsa, Triestu-Bud'a, Kanizsa-Bud'a, Bud'a-Albaregale-Vien'a, Vien'a-Albaregale-Bud'a.

Table with train schedules for routes: Alba-Regia, Bud'a, Calea fer. spre Tisa, Vien'a-Pest'a-Casiovi'a, Vien'a-Pest'a-Aradu, Vien'a-Pest'a-Oradea-Mare, Casiovi'a-Pest'a-Vien'a, Oradea-Mare-Pest'a-Vien'a, Mohaciu-Barciu.

Table with train schedules for routes: Barciu-Mohaciu, Prim'a Cale ferate transilvana, Aradu-Alba-Iulia (Belgradu.), Alb'a-Iulia-Aradu, Navigatiunea (Plutirea), Cu vaporele societatii Danubiane imp. reg. [priv. Vap.], Sosirea vaporeloru in Pest'a.